

עפ"ג 2276/07/15 - יצחק שמחה מקוביצקי נגד מדינת ישראל, יצחק מקוביצקי, שלמה גדלוביץ, יעקב שדמי, חיים קוסובסקי

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים פלייט

עפ"ג 2276-07-15
עפ"ג 4668-07-15

לפני כב' השופט רפי כרמל אב"ד
כב' השופט כרמי מוסק
כב' השופטת שירלי רנר

המערער בע"פ 2276-07-15
המשיב בע"פ 4668-07-15
נגד
המערערת בע"פ 4668-07-15
המשיבה בע"פ 2276-07-15
המשיבים בע"פ 4668-07-15

יצחק שמחה מקוביצקי ע"י ב"כ עו"ד יוגב נרקיס
מדינת ישראל
באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים
1. יצחק מקוביצקי
ע"י ב"כ עוה"ד יוגב נרקיס ורותם ניר
2. שלמה גדלוביץ
3. יעקב שדמי
ע"י ב"כ עוה"ד דוד ברהום
4. חיים קוסובסקי
המשיבים 2 ו- 4 ע"י ב"כ עוה"ד ד"ר ברק פרידמן

פסק דין

שני ערעורים על גזר דינו של בית משפט השלום בירושלים (כב' השופטת חנה לומפ) מיום 21.5.15 בת"פ 38734-01-14.

כללי

1. המשיבים בע"פ 4668-07-15 הורשעו בבית משפט קמא כלהלן: משיבים 1 ו- 3 הורשעו בעבירות של גניבה בידי עובד לפי סעיף 383 (א)(1) בצירוף סעיפים 391 ו- 34 ב' לחוק העונשין, תשל"ז - 1977 (להלן: "החוק"). משיב 1 הורשע גם בעבירה של היזק בזדון לפי סעיף 452 לחוק. לגבי משיבים 2 ו- 4 נקבע כי עברו עבירות הגניבה והיזק בזדון, כמפורט לעיל. לעניין עונשם של המשיבים: על המשיב 1 נגזרו חמישה חודשי מאסר בפועל אשר ירוצו בעבודות שירות, מאסר מותנה ופיצוי בסך 6,000 ₪ בנוסף לסך 16,780 ₪ שהופקדו על ידו. על המשיב 2 הוטל צו של"צ, צו מבחן ופיצוי בסך 500 ₪ בנוסף ל- 10,780 ₪. על משיב 3 הוטל גם כן צו של"צ וכן פיצוי בסך 1,000 ₪ בנוסף לסכום שהופקד, וכן על משיב 4 אלא שהפיצוי שהוטל על המשיב 4 עמד על-סך 8,000 ₪.

2. בערעורו (ע"פ 2276-07-15), מערער המשיב 1 כנגד הרשעתו וחומרת עונשו. מנגד, המדינה בערעורה (ע"פ 4668-07-15) משיגה על קולת עונשם של המשיבים ובטול הרשעת משיבים 2 ו - 4.

3. ואלה המעשים: המשיב 1 עבד בחברת "מד פארק", העוסקת בהתקנה, תפעול ותחזוקה של מכונות לגביית דמי שימוש במקוואות ברחבי הארץ. במהלך עבודתו, נטל המשיב 1 מפתח "מאסטר", המשמש לפתיחת כלל המכונות, וביחד עם יתר המשיבים, בתקופה שבין 21.9.10 לבין 6.2.11, השתמשו במפתח כדי לגנוב כספים מהמכונות. לעיתים, השתמשו במכשירים חדים בכוונה ליצור מצג, לפיו המכונות נפרצו, ובכך הסבו להם נזק. יוסף, כי משיב 3 היה עובד החברה בחלק מתקופה זו. הסכום הכולל שנגנב על ידי המשיבים הינו ₪ 53,400 ועלות נזק החלפת המנעולים על ידי החברה היתה 3,315 דולר. המשיב 1 הורשע בשש עבירות של גניבה בידי עובד ושתי עבירות של היזק בזדון. משיב 2 הורשע בשלוש עבירות של גניבה בידי עובד ובשתי עבירות של היזק בזדון. משיב 3 הורשע בשתי עבירות של גניבה בידי עובד, ומשיב 4 הורשע בשתי עבירות של גניבה בידי עובד ועבירה של היזק בזדון.

טענות הצדדים

4. ב"כ המשיב 1 טוען בערעורו כי יש לבטל את הרשעת המשיב 1, ולחלופין להקל בעונש המאסר שהוטל עליו ובמקומו להטיל עליו של"צ. נטען כי המשיב 1 ביצע את המיוחס לו בעת שהיה כבן 19 שנים בלבד, והמסע שעבר מאז היווה עבורו גורם הרתעה שהוביל לשיקומו, במהלכו הפך לאדם עובד, שהחל במקביל בלימודיו האקדמאיים, באופן חריג בחברה החרדית, אליה הוא משתייך. עונשו של המערער אינו נותן ביטוי הולם להליך שיקום זה ולבמצבו הנוכחי בו הוא משמש כיום מנהל צוות בחברה העוסקת בתחום התקשורת הסלולרית. נטען כי המשיב 1 שיתף פעולה כבר בשלב חקירתו במשטרה ומסר את שמות המעורבים, ויש להתחשב בכך שהודה במיוחס לו לאחר שהועמד לדין. הותרת הרשעתו על כנה משמעה פגיעה ממשית ביכולתו להשתלב במקומות תעסוקה ההולמים את כישוריו. עוד נטען כי קיימים פערם בלתי סבירים בין ענישת המשיב 1 לבין הענישה שהוטלה על יתר המשיבים. לבסוף, נטען כי יש להתחשב בכך שהמאשימה בחרה להגיש את כתב האישום בשיהוי של כשלוש שנים ממועד ביצוע העבירות. עוד הודגש כי אישיות המשיב 1 בעת ביצוע המעשים לא הייתה בגירה דיה, ועניין זה לא שוקלל על-ידי בית משפט קמא. באשר להרשעה, מדובר, כך נטען, ב"הטלת מסך" על חיי המשיב, שכן טיב העבירה לא מאפשר לו למצוא עבודה בהתאם לכישוריו, ולא רק זאת, אלא שהוא עבר הליך שיקום אפקטיבי, אזר כוחות לשינוי דרכיו עוד מאז שנת 2011. הליך השיקום אותו עבר הנו מלא ויוצא דופן וחלופי הזמן מוכיח זאת, מה עוד שמדובר בבגיר צעיר על כל המשתמע מכך. מכל אלה, הליך השיקום המוצלח, חלופי הזמן והשיהוי שבהגשת כתב האישום, יש משום מנוף מספק לביטול הרשעתו של המשיב 1. לעניין ערעור המדינה נטען כי ערעורה של המדינה אינו נסמך על טיעון משפטי, ובכל מקרה אין לו יסוד. לחלופין, התבקש לגזור על המשיב 1 עונש של"צ.

5. בערעור המדינה, נטען כי בית משפט קמא שגה בקובעו מתחם ענישה אחיד בעניינים של המשיבים 2, 3 ו - 4. המשיב 2 הורשע בשלושה אישומים הכוללים גם עבירה של היזק בזדון, בעוד שהמשיבים 3 ו - 4 הורשעו בשני אישומים כל אחד, בסכומים שונים. עוד נטען כי מתחם הענישה שנקבע הינו מקל מדי ביחס לחומרת העבירות ונסיבות ביצוען, לרבות השיטתיות והתחכום שהפגינו המשיבים, ויש לקבוע מתחם קרוב יותר לזה שנקבע בעניינו של משיב 1. לעמדתה, ביצוע העבירות על ידי המשיבים התאפשר בחסות יחסי עובד-מעביד שנרקמו בין החברה לבין המשיב 1, ועובדה זו היתה ידועה לכל המשיבים. לפיכך - אין נפקות לכך שמשיב 3 לא עבד בחברה בעת ביצוע העבירות, ולכך שהמשיבים 2 ו - 4

לא עבדו בחברה מעולם. המדינה הדגישה את הנזק הרב שנגרם לחברה כתוצאה ממעשיהם של המשיבים, שכלל לא רק פגיעה ביחסי האמון, אלא גם פגיעה כלכלית משמעותית כתוצאה מגניבת הכספים והרס המכונות. באשר לביטול הרשעת המשיבים 2 ו- 4, טוענת המדינה כי, נסיבות המקרה ואופייה הייחודי של העבירה בה נקבעה אשמתם, אינם מאפשרים אי הרשעה נוכח המשקל המכריע שיש לתת לשיקולי ההרתעה והגמול. כמו כן, לא הוכח כי הרשעתם תביא לפגיעה חמורה בשיקומם, הגם שהם עלולים לאבד את מקום עבודתם. הוסף כי בעניינו של המשיב 2, העובד בסופרמרקט, אף לא הוכח כי הרשעתו עלולה להביא לפיטוריו.

כן הודגש כי מדובר בביצוע קבוצתי, ביצוע המעשים מספר רב של פעמים. יחד עם זאת, אישרה באת-כוח המדינה כי המשיבים הודו עוד בחקירתם במשטרה ולמרות זאת, כתב האישום הוגש בחלוף שלוש שנים. מכל אלה התבקש לבטל הרשעת המשיבים 2 ו- 4 ולהחמיר בעונשם של כלל המשיבים.

6. ב"כ המשיבים 2 ו- 4 טען כי מחד זועקת המדינה כנגד הפגיעה בזכות הקניין של המתלונן, ומנגד השתתה ארוכות בנקיטת הליכים. עוד נטען כי המשיבים 2 ו- 4 קיבלו, בתחילה, הודעה ממשטרת ישראל כי התיק נסגר מחוסר עניין לציבור, דהיינו נוצר כלפיהם מצג מסוים. בנוסף, הודגש כי תיקון 113 לחוק העונשין שם דגש על שיקום, והתסקירים בעניינם של שני משיבים אלה מגדירים היטב את שיקומם המוצלח, וחלוף הזמן מאושש זאת. היום שני המשיבים נשואים, בעלי משפחות, מתפקדים באורח נורמטיבי והרשעת שניהם תגרום לקריסתם הכלכלית באורח מיידי. אינטרס השיקום, במקרה זה, הנו גם אינטרס ציבורי.

7. ב"כ משיב 3 הוסיף, בין היתר, כי לא נמצאה כל טעות משפטית בהחלטת בית משפט קמא המצדיקה התערבות ערכאת ערעור. המשיב 3 הודה, קיבל עליו אחריות מלאה, עונש השל"צ הוא מוחשי, כמו גם הפיצוי והמאסר המותנה שנועד להרתיעו. עצם ההרשעה בעבירה על גניבה ממעביד הנה ענישה קשה דייה ואין מקום לפגוע פגיעה נוספת. על כן, ולאור ההליך השיקומי המוצלח של המשיב 3, כאשר נלווה לכך נושא חלוף הזמן, יש לדחות הערעור.

תסקירי שירות המבחן

8. מתסקיר שירות המבחן שנערך בעניינו של המשיב 1, עולה כי הנו כבן 23 שנים, רווק, מתגורר בבית הוריו, ללא עבר פלילי, מנהל אורח חיים חרדי ועובד מזה כשנתיים כמנהל צוות מכירות בחברה העובדת בתחום התקשורת הסלולרית. המערער נטל אחריות מלאה על מעשיו, הביע חרטה כנה ותיאר את התקופה הרלבנטית לכתב האישום כתקופה בה ניהל אורח חיים בלתי יציב. שירות המבחן התרשם כי חל שינוי משמעותי בתפקודו של המערער, הן במישור התעסוקתי והן במישור האישי, ומאז לא נפתחו נגדו תיקים נוספים. הומלץ לבטל את הרשעתו ולהטיל עליו של"צ וצו מבחן.

9. מתסקיר שירות המבחן שנערך בעניינו של משיב 2, עולה כי הינו כבן 25 שנים, נשוי ואב לתינוקת ומצפה לילד נוסף, מנהל אורח חיים חרדי, מתגורר בבני ברק ועובד כמנהל סניף בסופר. המשיב 2 נעדר עבר פלילי, קיבל אחריות

על מעשיו, הביע חרטה ואמפתיה כלפי נפגעי העבירות. שירות המבחן התרשם כי מדובר בבחור נורמטיבי, המפגין אחריות תעסוקתית, אישית ומשפחתית, וביצוע העבירות לא בא על רקע קיומם של דפוסי התנהגות עבריינים, אלא משום התנהגות חריגה וזרה לתפקודו הכללי. הוערך כי הסיכון להישנות העבירה הינו נמוך והומלץ על ביטול הרשעתו והטלת של"צ וצו מבחן.

10. מתסקיר שירות המבחן שנערך בעניינו של משיב 3 עולה כי הינו כבן 24 שנים, רווק ומתגורר עם הוריו, עובד מזה כ - 5 שנים כטבח במסעדה. בעברו הפלילי הרשעה בגין אחזקת אגרופן או סכין למטרה לא כשרה, בגינה הוטל עליו מאסר על תנאי וקנס. המערער צמצם את אחריותו ותיאר את עצמו כמי שנגרר אחרי המערער, הביע חרטה על מעשיו. הומלץ על של"צ וצו מבחן, ולהותרת ההרשעה על כנה, נוכח עברו הפלילי של משיב 3.

11. מתסקיר שירות המבחן שנערך בעניינו של משיב 4, הועלה כי הינו כבן 26 שנים, נשוי ואב לשני ילדים, עובד מזה כ - 3 שנים בעיריית מודיעין כמלווה ילדים בעלי צרכים מיוחדים. רעייתו סובלת ממחלת עור קשה ונזקקת לו בליווי לטיפולים. למשיב 4 אין עבר פלילי, הוא נעדר דפוסי התנהגות עבריינים, קיבל אחריות על ביצוען של העבירות, הביע חרטה והציע לפצות את בעל החברה, אולם הלה סירב. הומלץ לבטל את הרשעתו ולהטיל עליו של"צ וצו מבחן.

דין והכרעה

ערעורו של המשיב 1:

12. דין ערעורו של המשיב 1 להידחות: כפי שצוין על ידי בית משפט קמא, משיב זה היה עובד החברה והפר ברגל גסה את אמונה. המשיב 1 נטל חלק בכל האירועים ומדובר בסדרה ארוכה של אירועי גניבה (6 במספר) שהתרחשו על פני מספר חודשים (ספטמבר 2010 ועד פברואר 2011). כלומר, עמדו למשיב 1 נקודות יציאה רבות לשוב בו ממעשיו, אך הוא נמנע מלעשות כן. מדובר בסכומי כסף גבוהים שנגנבו בכל אירוע. המשיב היה הדבק המאחד את כלל המשיבים וגרר אותם לביצוע העבירות אותן הגה, יזם ותכנן. וכן, העבירות בהן הורשע הנן עבירות חמורות, ובוצעו, בחלקן, תוך גרימת נזק. אמנם, מנגד, מדובר באירועים שהסתיימו בפברואר 2011, ובחלוף הזמן ניתן היה ללמוד על כך שהמשיב אכן שינה מדרכיו לחלוטין, דבק בהליך שיקומי ובאורח חיים תקין. כמו כן, לזכותו עומדת הודאתו מלכתחילה והשיהוי בהגשת כתב אישום. אולם, שקלול נתונים אלה מוליך למסקנה כי הגורמים לחומרה היו אמורים לתחום את עונשו של משיב זה ברף ענישה גבוה משמעותית מזה שנגזר עליו, בסופו של דבר (וכזכור, בית משפט קמא חרג בעניינו, לקולה, ממתחם הענישה) והשיקולים לקולה הם אלה שהיטו את הכף אל מעבר למתחם - לזכותו - ולעונש קל שמגלם כאמור את השיקולים לקולה, לרבות השיהוי וחלוף הזמן. לעניין ביטול ההרשעה - זאת לא ניתן לקבל בעניינו לאור המפורט לעיל.

ערעור המדינה

13. המשיב 2 הורשע בשלוש עבירות גניבה ושתי עבירות היזק בזדון. משיב זה לא עבד בחברה, והורשע בעבירה של גניבה בידי עובד מכוח דיני השותפות. למשיב זה הודע על ההחלטה שלא להעמידו לדין מחוסר ראיות בגין האישום הראשון, ובית משפט קמא ציין את שיקומו המוצלח, לרבות האחריות המלאה שנטל על מעשיו, ושיתוף פעולה עם גורמי

החקירה והטיפול. מכוח אלה מצא בית משפט קמא לבטל הרשעתו, שכן הרשעתו תפגע בסיכויי שיקומו. מצבו של משיב 4 נמצא על ידי בית-משפט קמא קל יותר מזה של משיב 2, שכן משיב 4 גם לא עבד בחברה ונטל חלק אך בשניים מהאירועים שלגבי אחד מהם קיבל גם הוא הודעה בדבר אי העמדתו לדין מחמת העדר ראיות מספיקות. הוכח כי הרשעתו תפגע בפרנסתו, זאת לצד גילו הצעיר בעת ביצוע העבירות, חלוף הזמן והתמשכות ההליכים הוליכו את בית משפט קמא לקבל את המלצת שירות המבחן ולבטל הרשעתו.

המסקנה באשר לשני משיבים אלה (2 ו- 4) הינה כי לא מצאנו מקום להתערב בהחלטת בית משפט קמא. השיקולים בעד ונגד ההרשעה אוזנו כהלכה ונעשה שקלול נכון של כלל הנתונים, לרבות בהתחשב בחלוף הזמן.

באשר למשיב 3 - הרשעתו של זה נותרה על כנה. בעברו הרשעה אחת (שאינה רלבנטית). כיום הוא עובד ומגלה יציבות ולא מצאנו מקום, בעניינו, להתערב בהחלטת בית משפט קמא לעניין עונשו, זאת, בהתחשב, בין היתר, בחלקו הקטן במעשים.

באשר למשיב 1, גם בעניינו לא מצאנו מקום לקבל את ערעור המדינה, זאת משום השיקולים לקולה העומדים לו והמפורטים לעיל ולא מצאנו כי נפל פגם בהחלטת בית משפט קמא.

15. התוצאה הנה, אם כן, ששני הערעורים נדחים.

16. בשולי הדברים נוסיף ונדגיש כי מן הדין היה לדחות את ערעור המדינה בגין כלל המשיבים ולו רק משום העובדה שעל-אף שהמשיבים הודו מיד עם חקירתם במשטרה במעשיהם, בתחילת שנת 2011, חרף זאת, כתב אישום בעניינם הוגש רק בחלוף כשלוש שנים תמימות, כאשר אין לכך כל הסבר, ובוודאי אין לכך כל צידוק. מן הדין היה להגיש כתב האישום בנסיבות כאלה תוך פרק זמן קצר (חודשים ספורים לכל היותר), על מנת לאפשר למשיבים לפתוח דף חדש בחייהם מוקדם ככל הניתן בלא קשר לתוצאות ההליך. בנסיבות כאלה, השהיית ההליכים כתלויים ועומדים מעל לראשם במשך שלוש שנים עד להגשת כתב אישום אינה במקומה ואינה ראויה.

כאמור, שני הערעורים נדחים.

המשיב 1 יתייצב לריצוי עונש המאסר בעבודות שירות, כמפורט בחוות דעת הממונה ביום 14/2/16, עד השעה 10:00.

ניתן היום, ג' שבט תשע"ו, 13 ינואר 2016, במעמד הצדדים ובאי כוחם.

שירלי רנר, שופטת

כרמי מוסק, שופט

רפי כרמל, שופט
אב"ד